

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

3. Quandò sine peccato exiguntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

Secundò, sunt census humano arbitrio constituti, 2:
 ut cum aliquis dat centū florenos super fundum ali-
 quem, id est, agrum, vineā, hortum, &c. ut quotannis
 venditor fundi restituat emptori quinquaginta aut
 sexaginta florenos secundū voluntatē & contractū,
 quos emptor ipse potuisset lucrari cum centū flore-
 nis suis: cōmisit autem venditori, ut is negotietur cū
 100. florenis illis: & venditor restituit emptori quot-
 annis tot florenos aut certos fructus. Hi contractus
 sunt liciti. Nam venditor posset totum fundum ven-
 dere, ergò & partem, & manet natura emptionis: sal-
 tem fundus talis sit, ut sustinere possit hoc onus, &
 quòd seruetur in emptione mediocris æqualitas.
 Sic Ioseph emit regi omnes agros & fundos Aegypti
 Genes. 47. ut populus omnis de his fundis daret regi
 quintam partem fructuum, alias partes ipsi retine-
 rent ad suam necessitatem. Non est autem ibi vsura,
 ubi supra mutuum nihil aliud sperare licet, Matth. 5.
 Sed est vera emptio, & sunt ibi substantialia emptio-
 nis, scilicet merx, precium, consensus. Tales igitur
 census nō sunt vsura: & primum hoc interesse, quod
 habet emptor pro centum suis florenis in fundo vē-
 ditoris, non est iniustum, sed licitum, quia ibi est vera
 emptio, quam admittit Euangelium & approbat, si-
 cut alias ordinationes politicas.

Tertiò, qui volunt iusta conscientia exigere cen- 3:
 sus, idq; ut non lædatur charitas proximi, & ne videa-
 tur locupletari velle detrimento alterius in secundo
 interesse, oportet seruetur æqualitas & mediocri-
 tas, ita scilicet, ut sic fructus fundi exigantur secundū
 conditionem aut fertilitatem fundi vel agri, aut se-
 cundum quod fortuna venditoris contigerit, ut aëris
 intemperies, fulgura, diluuium, ignis, animalium &
 bonorum exitium, infirmitas ipsius venditoris, qui
 laborare non potuit, ut sunt varij casus infortunio-
 rum qui accidunt. Quòd si tunc emptor strictè & sine
 R modè:

moderamine iuxta primū interesse velit exigere fructus & census, & venditor sine damno suo non potest solvere, ibi ditesceret emptor, & venditor periret an non hoc esset fieri diuitem cum alterius detrimento? & contra legem naturæ, Matt. 7. Non ergo fructuantur bona conscientia census & fructus: Sed debet emptor ex lege charitatis cedere de suo, & iuxta proportionalitatem & fertilitatem fundi illius anni exigere fructus & census, dicente Apostolo Gal. 6. Alter alteri onera portate, & sic adimplebitis Christi legem. Talis moderatio non est, minimè sana conscientia fructuantur census: Non enim solum lucrum spectare debet, sed etiam habere respectum temporis ac fertilitatis fundi. Maximè hæc materia exigit leges moderamina sapientum: sunt empti census, quorum debitum perpetuò quasi durat, vel census excedens summam capitalem: sic expiscantur ciuitates, quod sine conditione exiguntur. Sunt etiam qui censum emunt, vt qui primò cum duobus florentibus annuos census decem florenorum, & nunc perueniens emit annuè duos, & sic census censum persequitur sicut aqua rotam, adeò vt de solis censibus viuatur ocio. Videat hîc potestas. Viderint quomodo excusent vocatores censuum, qui omnia strictè exigunt sine respectu pauperratis in venditore. Et quæuis scriptura concedit census licitos, maximè mandatis stris Dei in vtroq; statu, item personis plenis diuitiis qui laborare iam non possunt, ac defectuosos in hospitalibus, vel etiam pro educatione filiorum Orphanorum, viduarum derelictarum, quas etiam Apostolus iubet sustentari de bonis Ecclesiæ, 1. Tim. 5. in iuuenibus, validis, ac minimè defectuosis non ceduntur census huiusmodi, sed ad laborem remittuntur. Psal. 127. labores manuum tuarum manducabunt. Et Genes. 3. in sudore vultus tui &c. Quare tuti sunt illi, qui panem labore manuum suarum merentur.

tant, quàm nobiles illi qui vorant sine misericordia
 census pauperū, aut auari vsurarij. Rectè dixit Apost.
 1. Tim. 6. radicem omnium esse malorum auaritiā;
 Ideò exigere sine labore tam rigidè census sine cōpas-
 sione, est contrariū maximè charitati Feliciores sem-
 per sunt habiti apud Deum, qui dant potiùs, quàm
 qui accipiunt. Illi enim seruant Euangelicum præ-
 ceptum Matt. 5. Si quis contendit tecum pro vno mil-
 liari, vade cum illo & alia duo &c.

CAPVT XIX.

ARGVMENTA.

1. *Quibus propriè debentur redditus ecclesie.*
2. *Quam grauiter peccant, qui illos redditus ac
testamenta in alium vsum conuertunt.*
3. *Quam graui pondere se grauant homines v-
tentes his redditibus ac testamentis, neglecto
ministerio & officio.*

Ecclēsia habet opus redditibus aut colla-
 tionibus per testamēta propter tres cau-
 sas: Primū ad alendos ministros Eccle-
 siæ, Luc. 10. Dignus est operarius merce-
 de, 1. Cor. 9. Qui altario inseruit, viuet
 de altario. Secūdo, ad scholas conseruādas, vbi sum-
 ptus suppeditādi sunt doctoribus & aliquib. pauperi-
 bus scholasticis: vult Deus maximè hoc opus a nobis
 fieri, vt doceatur generatio altera, vt quoq; ponāt spē
 suam in Dño, Psal. 77. Sic laudatur Abrahā, q̄ doctu-
 rus esset filios suos timorē Domini. Gen. 18. & Psal.
 144. Gloriam regni tui dicent. Ideò vt instituan-
 tur in artibus & religione, vt ministerium vbi con-
 seruentur, & alij ad rem politicā informentur; ad
 hoc sunt redditus conferendi: & ipsi parentes tenen-
 tur ad hoc educare filios suos; Ephel. sexto. Coloss.
 tertio, nam doctrinā & correptionem illis debent.

1.
 Causarū
 trium pri-
 ma
 I I.

R 2 Ter-